

Patiënteninformatie

Doxorubicine

Inhoud

Inhoud.....	3
Inleiding	5
Omschrijving en doel van de procedure / behandeling	5
Wat is de samenstelling van deze therapie Doxorubicine® (Adria)? ...	5
Waar wordt de therapie toegediend?	5
Verloop van de procedure / behandeling.....	6
Verwikkelingen.....	6
Verminderde aanmaak rode bloedcellen	7
Misselijkheid en braken	9
Smaakverandering – reukverandering	10
Irritatie en/of ontsteking van het mondslijmvlies.....	10
Diarree	11
Haarverlies	11
Verkleuring van de urine en traanvocht	12
Vermoeidheid	12
Droge huid en huidverkleuring.....	13
Invloed op de seksualiteit	13
Tot slot.....	14
Wie contacteren bij vragen / problemen?	14
Persoonlijke notities / vragen	15

AZ Turnhout heeft deze informatiefolder met de grootste zorg opgemaakt. De inhoud ervan is echter algemeen en indicatief. De folder omvat niet alle medische aspecten. Hij vervangt de raadpleging bij je zorgverlener niet. Mocht deze folder vergissingen, tekortkomingen of onvolledigheden bevatten dan zijn AZ Turnhout, personeel en artsen hiervoor niet aansprakelijk.

Inleiding

Deze brochure biedt u de nodige informatie over Doxorubicine. U leest hierin meer over de behandeling zelf en eventuele nazorg van de behandeling. Het is onmogelijk om in deze brochure alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel daarom niet om zo nodig bijkomende vragen te stellen aan uw arts of verpleegkundige.

Omschrijving en doel van de procedure / behandeling

Wat is de samenstelling van deze therapie Doxorubicine® (Adria)?

De therapie bestaat uit één celremmend geneesmiddel (cytostaticum): Doxorubicine (Adria®). Daarnaast kunnen er nog enkele andere geneesmiddelen voorgeschreven worden. Die dienen ter ondersteuning van de behandeling, bijvoorbeeld om bijwerkingen te beperken.

Waar wordt de therapie toegediend?

U zult de chemotherapie altijd in het ziekenhuis toegediend krijgen. De behandeling kan in het daghospitaal gebeuren. Overnachting is dan niet nodig.

Verloop van de procedure / behandeling

Doxorubicine kan wekelijks of driewekelijks worden toegediend. Uw arts of verpleegkundigen bespreken met u welk schema voor u van toepassing is.

Het onderstaand schema geeft een overzicht van het verloop van één cyclus van de therapie.

- Wekelijks: één cyclus duurt één week (zeven dagen) en omvat één ambulante opname voor chemotherapie. Dag één is altijd de eerste dag van een nieuwe cyclus.
- Driewekelijks: één cyclus duurt drie weken (21 dagen) en omvat één ambulante opname voor chemotherapie. Dag één is altijd de eerste dag van een nieuwe cyclus.

Generieke naam	Merknaam	Wijze van toedienen
Doxorubicine	Adria®	Infuus over 30 minuten

Verwikkelingen

U krijgt hier een opsomming van de verschillende nevenwerkingen die kunnen voorkomen. In de pagina's die hierop volgen, vindt u voor de meeste nevenwerkingen uitleg en tips om met deze nevenwerkingen om te gaan.

Hoe u deze nevenwerkingen beleeft, is erg persoonlijk. Sommige mensen hebben veel last van nevenwerkingen, anderen weer niet. Laat u niet beïnvloeden door verhalen van andere mensen. Bovendien heeft de ernst van de nevenwerkingen niets te maken met het effect van de behandeling. Aarzel niet uw behandelende arts of de verpleegkundigen te contacteren met uw vragen, gevoelens en eventuele onzekerheden. Vaak kan aangepaste hulp een probleem verzachten of verhelpen.

- De aanmaak van bloedcellen in het beenmerg kan tijdelijk worden geremd, met als gevolg verhoogde vatbaarheid voor infecties, bloedarmoede, sneller blauwe plekken en/of een bloedneus.
- Misselijkheid en braken.
- Tijdelijke smaakverandering.
- Ontsteking mondslijmvlies waarbij blaasjes en pijn in de mond kunnen voorkomen.
- Diarree.
- Verlies van alle lichaamsharen.
- Roodverkleuring van de urine en soms van het traanvocht is mogelijk door de doxorubicine tot enkele dagen na de therapie.
- Vermoeidheid.
- Droge huid en huidverkleuring.
- Invloed op seksualiteit, vruchtbaarheid en menstruaties.

Verminderde aanmaak rode bloedcellen

Er zijn verschillende soorten bloedcellen met elk hun eigen werking en functie:

- Witte bloedcellen beschermen u tegen infecties.
- Rode bloedcellen vervoeren zuurstof doorheen ons hele lichaam.
- Bloedplaatjes zorgen voor de bloedstolling.

Door de chemotherapie kan de aanmaak van de bloedcellen algemeen verhinderd worden, met het gevolg dat men een tekort veroorzaakt aan verschillende bloedcellen. Het is belangrijk te weten op welke signalen u moet letten:

- Een laag aantal witte bloedcellen geeft een verhoogd risico op infecties.
- Een laag aantal rode bloedcellen kan vermoeidheid en kortademigheid veroorzaken.
- Een laag aantal bloedplaatjes geeft meer kans op bloedingen.

Vóór de start van elke behandeling wordt uw bloed gecontroleerd. Indien uw bloedcellen niet volledig hersteld zijn, kan uw behandeling met één week uitgesteld worden.

Contacteer onmiddellijk het ziekenhuis bij één of meer van de volgende tekenen.

- Koorts boven de 38°C, koude rillingen.
- Pijnlijke keel, hoest met gekleurde fluïmen.
- Pijn bij het wateren, bloed in de urine of stoelgang.
- Elke blauwe plek of bloeding zonder aantoonbare oorzaak.
- Bloedingen die langer dan normaal blijven aanhouden.
- Kortademigheid, pijn op de borst, extreme vermoeidheid.

Enkele raadgevingen

- Meet dagelijks uw lichaamstemperatuur.
- Inspecteer regelmatig uw mond op tekenen van beschadiging.
- Let op keelpijn en kortademigheid. Ga na of u hoest en/of u gekleurde fluïmen hebt.
- Vermijd het contact met mensen die griep hebben of verkouden zijn. Ook het contact met kinderen die een kinderziekte doormaken wordt sterk afgeraden. Vermijd plaatsen waar veel mensen samenkomen (winkels, bioscoop, openbaar vervoer, ...). Als u deze voorschriften goed volgt, is het niet nodig dat u zich volledig isoleert of alle bezoek vermijdt.
- Laat uw tandarts weten dat u behandeld wordt met chemotherapie, een tandverzorging veroorzaakt gemakkelijk bloedingen.
- Neem nooit op eigen initiatief aspirine of geneesmiddelen die aspirine bevatten. Aspirine bevat een stof die het bloed doet verdunnen en dat wordt nu best vermeden.
- Raadpleeg een arts indien u een bloedneus niet gestopt krijgt.

Duur

De verminderde aanmaak van bloedcellen door de chemotherapie is van tijdelijke aard. De aanmaak herstelt zich spontaan.

Soms kan het zijn dat uw arts beslist extra medicatie te geven in de vorm van een inspuiting of dat het nodig is een bloedtransfusie toe te dienen.

Misselijkheid en braken

Misselijkheid en braken kan na de toediening gedurende enkele dagen optreden maar is met medicatie vrij goed te controleren. Vóór elke toediening krijgt u ondersteunende medicatie om misselijkheid tegen te gaan. Informeer uw arts bij de volgende raadpleging indien de antibraak medicatie onvoldoende effect heeft gehad. De verpleegkundige kan u adviezen geven ter preventie/verzachting van misselijkheid en braken.

Enkele raadgevingen

- Het is belangrijk dat u tijdens de therapie veel drinkt (1,5l tot 2l) om de extra afvalstoffen uit het lichaam te verwijderen.
- Neem uw geneesmiddelen tegen misselijkheid en braken strikt zoals voorgeschreven werd door uw arts.
- Vraag hulp van de diëtiste in het ziekenhuis via uw arts of de verpleegkundigen. Deze kan u advies geven als u problemen hebt met uw voeding.

Raadpleeg uw (huis)arts

- Als u ernstig vermagert.
- Als u tekenen van uitdroging vertoont: een gevoel van dorst, een droge en gerimpelde huid, een droge mond, oververmoeiheid en weinig plassen.

Duur

De klachten kunnen optreden tijdens de toediening van de therapie of tijdens de eerstvolgende uren of dagen erna.

Wees niet ongerust als u niet misselijk wordt, niet moet kokhalzen of niet moet braken. Dit betekent zeker niet dat de behandeling bij u niet aanslaat. Omgekeerd betekent het ook niet dat als u zich erg ziek voelt, de therapie dan echt zijn werk doet. Misselijkheid en braken staan los van het effect van de therapie.

Smaakverandering – reukverandering

Smaak- en reukveranderingen kunnen optreden door uw ziekte of behandeling. Probeer erachter te komen welke voedingsmiddelen uw voorkeuren hebben en vermijd de andere.

Enkele raadgevingen

- Poets uw tanden minstens tweemaal per dag, en liefst na elke maaltijd en voor het slapengaan.
- Maak gebruik van een mondspoeling. Vraag hiernaar bij uw arts.

Raadpleeg uw behandelende arts

Neem contact op met de arts of verpleegkundigen als u veel te weinig eet of als u te veel gewicht verliest. In het ziekenhuis kunt u altijd via uw behandelende arts of verpleegkundigen een beroep doen op een voedingsdeskundige.

Duur

Smaak- en reukveranderingen door de chemotherapie zijn van tijdelijke aard. Na afloop van de therapie zal uw smaak- en reukzin geleidelijk aan herstellen.

Voor bijkomende informatie over goede mondzorg kunt u terecht bij uw tandarts, uw arts of de verpleegkundigen.

Bij een controlebezoek aan uw tandarts moet u zeker vermelden dat u chemotherapie krijgt. Er gebeurt best een nazicht vóór het opstarten van een behandeling met chemotherapie (tijdens de behandeling met chemotherapie vinden er best geen ingrepen plaats).

Irritatie en/of ontsteking van het mondslijmvlies

Mondslijmvliesontsteking kan enkele dagen na de toediening optreden. Dit begint meestal met een droog of branderig gevoel in de mond. Daarna kan de mond, tong of keel pijnlijk aanvoelen en kunnen pijnlijke kleine zweertjes (afters) ontstaan. Uw mond is dan overgevoelig voor hete, koude, gekruide of harde spijzen. Volg ter preventie een goede mondverzorging.

Enkele raadgevingen

Vermijd, indien mogelijk, alcohol en andere irriterende voedingsstoffen zoals te warme, te pikante of te zure spijzen.

Raadpleeg uw behandelende arts

Raadpleeg zeker uw arts wanneer de pijn u belet van te eten of te drinken. Hij/zij kan dan een therapie opstarten ter genezing van het mondslijmvlies.

Diarree

Diarree kan voorkomen door irritatie van het darmslijmvlies.

Enkele raadgevingen

- Drink voldoende (vooral zoutrijke dranken, bv. bouillon).
- Neem geen eigen medicatie tegen diarree zonder medeweten van uw arts.

Raadpleeg uw behandelende arts

Contacteer uw arts indien de diarree meer dan vier keer per dag voorkomt en/ of langer dan twee opeenvolgende dagen duurt.

Haarverlies

Haaruitval treedt 14 tot 16 dagen na de eerste toediening van chemotherapie op. Voorafgaand aan de hoofdhaaruitval kan een gevoelige of pijnlijke hoofdhuid optreden. Na de behandeling begint uw haar terug opnieuw te groeien. Via het ziekenfonds is er gedeeltelijke terugbetaling voorzien voor een haarprothese. Uw verpleegkundige of de sociaal werkster kan u hierover meer informatie en advies geven.

Raadpleeg uw behandelende arts

Als u uw gevoelens van ergernis, verdriet, enzovoort wilt delen.

Duur

Uw haar begint twee tot drie maanden na het stoppen met de therapie terug te groeien. Soms heeft het een andere kleur of structuur.

Verkleuring van de urine en traanvocht

Een rood - roze verkleuring van urine en traanvocht kan u al opmerken tijdens de toediening.

Enkele raadgevingen

Vermijd contactlenzen te dragen (geeft verkleuring van de contactlenzen) tot twee à drie dagen na de toediening.

Drink veel na elke behandeling, minimum 1,5 tot twee liter per dag.

Raadpleeg uw behandelende arts

- Als u denkt dat er bloed bij uw urine is.
- Als plassen pijnlijk is.
- Als u kleine hoeveelheden moet plassen.

Duur

De verschijnselen zijn van tijdelijke aard en verdwijnen spontaan enkele dagen na de behandeling.

Vermoeidheid

Veel mensen die behandeld worden met chemotherapie, hebben naarmate de behandeling vordert last van vermoeidheid.

Vermoeidheid is geen banale klacht. Spreek erover met uw arts en/of met de verpleegkundigen.

Enkele raadgevingen

- Probeer voldoende actief te blijven.
- Las tijdens de dag rustperiodes in. Luister naar je lichaam;
- Vraag hulp aan familie, vrienden of instanties. De sociaal werkster kan u hierbij zeker helpen.

Duur

Vermoeidheid kan optreden tijdens de eerste week van de behandeling en neemt nadien verder toe. Na het stopzetten van de behandeling zullen de klachten traag verminderen. Het is niet abnormaal dat u nog last hebt van vermoeidheid enkele maanden na het stopzetten van de therapie. Soms kan vermoeidheid nog verschillende jaren na de therapie duren.

Droge huid en huidverkleuring

Een droge huid en huidverkleuringen kunnen voorkomen.

Enkele raadgevingen

- Bescherm uw huid met een vette of vochtinbrengende crème.
- Vermijd zo veel mogelijk blootstelling aan de zon en bescherm u met een totaal beschermende zonnecrème (beschermingsfactor hoger dan 20) of beschermende kledij. Ook de hoofdhuid moet beschermd worden.

Invloed op de seksualiteit

De invloed van een behandeling op de seksualiteit is voor iedere patiënt verschillend. Het is goed mogelijk dat u door andere zorgen uw seksleven nu minder belangrijk vindt. Misschien moeten u en uw partner nog wennen aan een uiterlijke verandering door de behandeling, zoals haarverlies. Het kan ook zijn dat u door de therapie een aantal lichamelijke klachten ondervindt zoals vermoeidheid en misselijkheid. Vrouwen kunnen last krijgen van vaginale droogte, de menstruatie kan voor kortere of langere periode stoppen.

Tijdens, maar ook na uw behandeling hebt u misschien meer behoefte aan begrip, warmte en intimiteit, maar dit is niet altijd makkelijk realiseerbaar.

Het bespreekbaar maken van seksuele problemen is belangrijk. Door er over te praten met uw partner leert u elkaar beter te begrijpen. Ook met uw zorgverleners kunt u problemen rond seksualiteit bespreken.

Tijdens uw behandeling, en tot enkele maanden nadien is het belangrijk om voorbehoedsmiddelen te gebruiken. Een mogelijk zwangerschap moet nu immers voorkomen worden, omdat de therapie schadelijk kan zijn voor de baby. Bespreek wel uw kinderwens met uw arts.

Is een zwangerschap niet (meer) mogelijk, dan nog is het raadzaam de eerste dagen na de toediening van de behandeling een condoom te gebruiken. Restanten van de geneesmiddelen kunnen ook in vaginaal vocht zitten. Daarom is het veiliger om met een condoom te vrijen.

Tot slot

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij uw behandelend of de verpleegkundigen. Wij hopen van harte dat deze brochure u wegwijs heeft gemaakt in het verloop en de nabehandeling van Doxorubicine.

Wie contacteren bij vragen / problemen?

AZ Turnhout
Campus Sint – Elisabeth
Rubensstraat 166
2300 Turnhout
Gelijkvloers

Oncologisch dagziekenhuis   014 40 60 01

Oncologie hospitalisatie   014 40 65 00

AZ Turnhout vzw
www.azturnhout.be
info@azturnhout.be
014 40 60 11

Blijf op de hoogte via www.facebook.com/azturnhout

Campus Sint-Jozef
Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout

Campus Sint-Elisabeth
Rubensstraat 166
2300 Turnhout

V.U. : Jo Leysen • gedelegeerd bestuurder AZ Turnhout vzw (vertegenwoordiger Eleyas bv)
Steenweg op Merksplas 44 • 2300 Turnhout